

ERA21 #02/2020 ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽENÍ

V aktuálně připravovaném vydání navážeme na sedm let staré číslo Architekti v soutěži (ERA21 #02/2013) a provedeme revizi, kam se daná problematika posunula. Za relativně krátkou dobu totiž došlo k řadě změn. Vznikly různé soutěžní manuály, objevila se profese organizátorů soutěží. Částečně se proměnil zákon o zadávání veřejných zakázek, který dnes umožňuje více soutěžních modelů. Ačkoli se v posledních letech počet vypisovaných soutěží v ČR zvýšil, zdá se, že do budoucna již nebude dále výrazně růst. Svou roli v tom mohou sehrát otevřené soutěže, které jsou u nás vypisovány v drtivé většině případů. Přes jejich nesporné výhody se objevují jisté limity a rizika. Nelze totiž dopředu odhadnout, kolik návrhů zadavatel získá, a soutěžící mají minimální šanci, že se jim vložená investice vrátí. Počet účastníků se pohybuje v extrémech od 1 do 120. V případě zakázek na veřejné stavby v menších českých městech vede otevřená soutěž k nízké efektivitě (čas, peníze, nedůvěra). Zcela nevhodný je otevřený formát pro soukromé zadavatele, kteří tak soutěže podle regulí ČKA téměř nevypisují. Při pohledu na soutěžní praxi našich západních sousedů je zřejmé, že otevřená soutěž je využívána pouze ve specifických případech, a většina soutěží pak probíhá v režimu s omezeným počtem účastníků. Tento postup vede ke stabilizaci, kdy zadavatel má jasnou představu o složení soutěžních týmů a ty mají zároveň jistotu, že za svou práci dostanou zapláceno. Je však potřeba zajistit, aby soutěže neprobíhaly v uzavřeném okruhu renomovaných ateliérů a aby se k soutěžím měli šanci dostat i začínající architekti bez dostatečných referencí. Na potenciál, limity i rizika různých formátů soutěže se detailně podíváme a nastíníme možnosti, jak s nimi zacházet ve veřejném i soukromém sektoru. Sesbíráme zkušenosti českých i zahraničních aktérů a představíme řadu čerstvě dokončených realizací, které vzešly právě z architektonických soutěží.

ERA21 #02/2020 vyjde v druhé polovině dubna. Současně pro vás připravujeme další číslo s pracovním názvem Proměny architektonické profese.

ERA21. O 20 LET ARCHITEKTURY VÍC!

V letošním roce slaví časopis **ERA21** dvacet let svého fungování. Za tu dobu se z neznámého periodika s podtitulem **ekologie – realizace – architektura** proměnil v respektované oborové médium s celorepublikovou působností. Při příležitosti jubilea se na konci ledna v brněnském divadle Husa na provázku sešli všichni dosavadní šéfredaktoři, aby zhodnotili minulost a současnost časopisu a pokusili se nahlédnout nejen do jeho budoucnosti, ale obecně do budoucnosti architektonických médií i samotného oboru. Pod taktovkou Karolíny Vránkové diskutovali Helena Šnajdarová, Rostislav Koryčánek, Osamu Okamura, Zuzana Morávková a Filip Landa. Účastníci debaty v úvodu zabrousili do historie. „Je třicet let po revoluci a spousta věcí nám přijde běžných, ale když ERA21 vznikala, všechno teprve začínalo: časopisy, soutěže, studentské výměny... V České republice bylo pár renomovaných ateliérů a školy produkovaly studenty, kteří neměli moc příležitostí k dialogu. Měli jsme velký hlad po jiném pohledu na architekturu,“ popisuje okolnosti vzniku časopisu jeho první šéfredaktorka Helena Šnajdarová. Tu na pozici šéfredaktora záhy nahradil historik a teoretik architektury Rostislav Koryčánek,

který ve svém prvním editoriale v roce 2002 napsal: „Jsme přesvědčení, že se nebude jednat o aktivitu krátkodobou.“ Pod jeho vedením se periodikum spíše místního významu, zaměřené na ekologii a udržitelné stavění, postupně rozšiřovalo o další témata a stalo se všeobecně uznávaným médiem s celorepublikovým dosahem. Tematické směřování jednotlivých čísel se ještě více prohloubilo s nástupem Osamu Okamury v roce 2005, který přesunem z Prahy do Brna zároveň elegantně vyřešil svou tehdejší prostorovou nouzi: „Celé to začalo tak, že jsem měl ateliér v Praze na Václavském náměstí, ve starém domě před rekonstrukcí, a jednoho dne přišel majitel s tím, že dům prodal a všichni máme výpověď. Měl jsem tenkrát rozjetou nějakou práci a najednou jsem byl na ulici. Kamarád Igor Kovačević zrovna pořádal výstavu *Young Blood* a vyzval několik mladých architektů, aby něco vystavili. Rozhodl jsem se, že vystavím sám sebe, a tím vyřeším problém s nájmem. Přenesl jsem si stůl z ateliéru do galerie a udělal si tam kancelář. Na vernisáži jsem seděl pod igelitem a tehdy za mnou přišel Rosta a ptal se, jestli bych nechtěl dělat šéfredaktora.“ Osamu nakonec v brněnské redakci strávil sedm let, po něm štafetu převzala dlouholetá redaktorka Zuzana Morávková a od roku 2017 je šéfredaktorem Filip Landa, který s časopisem řadu let spolupracoval externě.

Následně se debata stočila k architektonické kritice, hovořilo se o ochotě architektů kriticky psát o práci svých kolegů a naopak o ochotě – nebo odvaze? – tvůrců přijímat kritiku svých staveb, o výběru staveb, práci kurátorů a redakční rady. Diskutovalo se též o tom, komu je časopis určen, o popularizaci architektury a mezioborové spolupráci. Dotazy z publika směřovaly ke čtenosti časopisu.

„Samozřejmě, že počet čtenářů je metou, bez čtenářů by nemělo smysl časopis dělat. Některá témata ovšem zajímají jen úzce profilovanou skupinu lidí, jiné téma se naopak ukáže velmi důležité a aktuální a všichni po něm sáhnou,“ konstatuje Filip Landa. Ostatně tematičnost časopisu a nezávislost redakční části jsou specifika, která časopis ERA21 odlišují od ostatních oborových médií.

Řadu témat přitom ERA21 objevila nebo alespoň pomohla uvést do architektonického diskurzu, například již zmiňované udržitelné stavění. *„Já se sice žívím projektováním energeticky úsporných staveb, ale myslím, že se to trochu zvrhlo. V žádném případě jsme nechtěli, aby se z toho stalo dogma a povinnost, což dnes do jisté míry je. Chovejme se udržitelně, mějme ohledy, dělejme, co můžeme, ale používejme zdravý rozum. Vídám kolem sebe spousty nádherných neoklasicistních budov, které se zateplily a zničily, a je mi to dost líto. Takhle jsme to opravdu*

nechtěli,“ posteskla si Helena Šnajdarová. Osamu Okamura zavzpomínal na své první číslo o Digitální architektuře (ERA21 #04/2005), které bylo o čtrnáct let později dokonce překonáno tématem Postdigitální architektura (ERA21 #04/2019).

Poslední část diskuze se věnovala postavení časopisu a obecně vnímání architektury v současném světě. Podle Rostislava Koryčánka má ERA21 i v dnešní digitální době své pevné místo na zemi:

„Dnes by se mohlo zdát, že tištěná média mají na kahánku, ale myslím, že prokázala svou obrovskou životaschopnost. Mimo jiné v tom, že dokážou být daleko přesnějším záznamem doby. Architektura je neskutečně křehká, i to, co se o ní zaznamená, je neuvěřitelně pomíjivé. A v tom tahají elektronická média za velmi krátký konec. ERA21 ohmatává terén architektury a témat s ní spojených a uchovává o tom záznam do budoucna.“ Naopak Osamu Okamura hledí dopředu: *„Já se přiznám, že už čtu daleko víc na obrazovce a začínám mít trochu problémy se čtením tištěného textu. Takže mně o ten papír zase tolik nejde, spíš mi jde o přístup k diskuzi a k reflexi architektury a dění kolem ní. To považuji za hlavní hodnotu časopisu.“* Debatu uzavřel současný šéfredaktor Filip Landa: *„Za dvacet let od vzniku časopisu se vnímání architektury velmi posunulo, ale to není naše zásluha. Je to zásluha spolků, jako*

WELL-click

NOVINKA

**VODĚODOLNÁ
PLOVOUCÍ PODLAHA
NA JEDEN "KLIK"**

jsou Kruh či CBArchitektura, nebo jednotlivců, jako je Adam Gebrian, kteří se věnují osvětové činnosti dlouhodobě a architekturu popularizují. Nicméně mainstreamová média stále píšou o architektuře banálně, architektky považují za jakési okrašlovače, zaměňují je za projektanty či designéry a pořádně netuší, k čemu naše profese je. Chytřejší novináři si zavolají třeba do naší odborné redakce o radu. Obecně se situace lepší. Co se týče budoucnosti veřejné debaty o architektuře, jsem optimista.“

www.era21.cz

ČKA

5. ROČNÍK ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU

Zbývá posledních pár dní na přihlášení architektonických děl realizovaných na území České republiky za posledních pět let do 5. ročníku soutěžní přehlídky **Česká cena za architekturu**. Architekti do ní mohou svá díla přihlašovat **do 1. dubna**, a to prostřednictvím on-line formuláře bez nutnosti úhrady jakýchkoli poplatků. Porota do konce května vyselektuje do užšího okruhu až 50 nominovaných děl, z tohoto počtu následně vybere 5 až 10 prací, kterým bude uděleno čestné označení Finalista ČKA, a z nich zvolí držitele hlavní ceny. Uděleny budou také ceny za výjimečný počín, jejichž výběr provádí Akademie

a Grémium ČKA, a ceny partnera, jejichž laureáty navrhnou partneri ceny. Výsledky budou vyhlášeny na slavnostním galavečeru, jenž se uskuteční v listopadu. www.ceskacenaazaarchitekturu.cz

ZMĚNA!

JARNÍ SEMINÁŘE BETON UNIVERSITY ZRUŠENY

Skupina Českomoravský beton se na základě nejnovějšího opatření Bezpečnostní rady státu proti šíření nového koronaviru rozhodla zrušit březnové termíny konání seminářů **Beton University**. Náhradní termíny pro vypsání seminářů budou přesunuty na podzim letošního roku. Aktuální termíny pro Prahu a Ostravu včetně souvisejících informací budou k dispozici v nejbližší době.

www.betonuniversity.cz

NOVÝ TERMÍN VELETRHŮ FENSTERBAU FRONTALE A HOLZ-HANDWERK

Vzhledem k šířícímu se koronaviru a na základě zpětné vazby od zákazníků a zástupců průmyslu se vedení NürnbergMesse rozhodlo odložit konání dvojice veletrhů **FENSTERBAU FRONTALE**, a **HOLZ-HANDWERK** z původně plánovaného březnového termínu na termín **16.–19. června 2020**. www.frontale.de, www.holz-handwerk.de

 HELUZ

Za pár kaček do chládku

**OBJEDNEJTE CIHLY HELUZ A ZÍSKEJTE
ŽALUZIOVÉ A ROLETOVÉ PŘEKLADY ZA 1 KČ**

www.heluz.cz

VELETRH LIGHT + BUILDING SE ODKLÁDÁ NA PODZIM

V důsledku rychlého šíření koronaviru napříč Evropou se společnost Messe Frankfurt po intenzivním jednání s partnery rozhodla odložit konání veletrhu **Light + Building**. Přední světový veletrh osvětlovací techniky a řešení pro inteligentní budovy se bude konat ve Frankfurtu nad Mohanem v novém termínu, a to ve dnech **27. září – 2. října 2020**.
www.light-building.com

soutěž

NOVÁ MATEŘSKÁ A ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRO DOLNÍ MĚCHOLUPY

Městská část Praha-Dolní Měcholupy vyhlásila jednofázovou projektovou architektonickou soutěž o návrh. Jejím předmětem je najít nejlepší řešení na **novou mateřskou a základní školu pro Dolní Měcholupy** v lokalitě Malý háj. Realizace novostavby areálu škol bude rozdělena do dvou fází. V první fázi novostavby bude realizována mateřská škola s kapacitou 4 třídy s kuchyní a jídelnou. V druhé fázi pak základní škola se dvěma třídami v každém ročníku, 2x 9 tříd. Návrh musí toto fázování umožnit bez narušení fungování již postavených částí. Cílem soutěže je pro Dolní Měcholupy najít partnera pro

vytvoření občanské stavby zásadního společenského významu. Odhadované stavební náklady na realizaci jsou 370 mil. Kč bez DPH. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **30. dubna**.
www.dolnimecholupy.cz

MARIÁNSKÉ NÁMĚSTÍ V UHERSKÉM BRODĚ

Město Uherský Brod vyhlásilo jednofázovou otevřenou projektovou architektonickou soutěž, jejímž předmětem je **návrh architektonického řešení prostoru a zlepšení parametrů užitnosti a obytnosti Mariánského náměstí a jeho okolí v Uherském Brodě**. Zadavatel hledá koncepci dopravy, městské zeleně a městského mobiliáře s respektem k urbanistickému vývoji centra významného historického města a jeho pamětihodnostem. Cílem je zatraktivnit Mariánské náměstí pro delší a častější pobyt obyvatel i návštěvníků. Klíčovým tématem bude hledání nových možností, jak moderními způsoby vytvořit zázemí pro aktivity kulturní, obchodní, ale zejména společenské. Propojení aktivit a setkávání, sdílení veřejného prostoru se zohledněním principů udržitelného rozvoje. Soutěž má prověřit širší vazby v území a zapojení řešeného území do organismu města. Město očekává především:

- > vytvoření kvalitního veřejného prostoru;
- > prověření počtu a umístění zastávek MHD;

INTERIÉROVÉ DVEŘE

DO NOVOSTAVEB I REKONSTRUOVANÝCH
DOMŮ A BYTŮ **VE ŠPIČKOVÉ KVALITĚ**

HÖRMANN

Více informací >

www.hormann.cz

- › prověření kapacity parkovacích a odstavných stání;
- › kultivaci zadního traktu a revitalizaci požárního úniku Domu kultury.

Datum odevzdání soutěžních návrhů je **5. května**.

www.profilby.proebiz.com

ZTVÁRNĚNÍ PAMÁTNÍKU OBĚTEM STŘELBY V POLIKLINICE FAKULTNÍ NEMOCNICE OSTRAVA DNE 10. PROSINCE 2019

Statutární město Ostrava vyhlásilo jednofázovou užší výtvarnou soutěž, jejímž předmětem je **umístění a návrh uměleckého díla v předprostoru Polikliniky Fakultní nemocnice Ostrava**, jehož plnohodnotnou součástí se má stát. Řešené výtvarné dílo bude sloužit jako pietní místo k událostem, které se v poliklinice odehrály 10. prosince 2019, čemuž by idea a význam díla měly odpovídat. Dílo musí být zrealizováno do 30. listopadu 2020. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **14. května**.

www.mappaostrava.cz/fno

ZBRASLAVSKÉ NÁMĚSTÍ (PRAHA)

Městská část Praha-Zbraslav vyhlásila mezinárodní otevřenou jednofázovou projektovou architektonicko-krajinářskou soutěž o návrh, jejímž předmětem je nalezení nejlepšího **řešení pro hlavní náměstí v historické zástavbě městské části Praha-Zbraslav**.

Cílem je vytvořit kvalitní veřejný prostor napomáhající veřejnému životu a nalezení vhodného dopravního řešení, ve kterém chodci, veřejná doprava a individuální automobilová doprava budou tvořit logický celek. Cílem soutěže je pro městskou část najít partnera pro vytvoření kvalitního veřejného prostoru. Odhadované stavební náklady na realizaci jsou 50 mil. Kč bez DPH. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **15. května**.

www.mc-zbraslav.cz

REVITALIZACE HAVLÍČKOVA NÁMĚSTÍ V ŽATCI

Město Žatec vyhlásilo otevřenou jednofázovou projektovou urbanisticko-krajinářskou soutěž, jejímž předmětem je návrh **revitalizace Havlíčkova náměstí v Žatci** s cílem oživení místa a transformace na důstojné centrum sídliště Podměstí. Součástí návrhu bude propojení okolních budov a navazujících ploch, které s náměstím souvisejí a ovlivňují jeho využití. Místo by se díky úpravám mělo opět stát navštěvovaným a využívaným centrem žateckého Podměstí. Cílem soutěže je získat kvalitní architektonicko-krajinářský návrh obnovy náměstí a přilehlých ploch, který bude podkladem pro zpracování navazující projektové dokumentace. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **15. května**.

www.zatec.cityupgrade.cz

Nová **TREND** kolekce
tvrzeného kamene **TechniStone**

RAW DESIGN, PURE BEAUTY

krása, která vydrží

TechniStone

SOCHA K 1100. VÝROČÍ ZAVRAŽDĚNÍ SV. LUDMILY, MĚLNÍK

Město Mělník vyhlásilo jednofázovou otevřenou projektovou výtvarnou soutěž o návrh uměleckého díla – **sochy sv. Ludmily** –, které bude umístěno na drobném rozšířeném veřejném prostranství, na křižení ulic Svatováclavská a Česká. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **29. května**.
www.tenderarena.cz

NOVÁ POBOČKA KNIHOVNY MĚSTA OLOMOUCE NA UL. TRNKOVA

Statutární město Olomouc vyhlásilo jednofázovou otevřenou projektovou architektonickou soutěž, jejímž předmětem je řešení **umístění pobočky Knihovny města Olomouce do objektu původní sídlištní kotelny na sídlišti v křižovatce ulic Trnkovy, Zikovy a Rožňavské**. Součástí řešení bude jak návrh provozního a dispozičního uspořádání, tak návrh zapojení knihovny do života sídliště. Knihovna zde není vnímána jen jako „skladiště knih“, ale i jako komunitní centrum. Tedy místo setkávání, sdělování zkušeností, rozvíjení čtenářské gramotnosti, spolupráce se školami v okolí, setkávání s rodiči a malými čtenáři, místy výtvarných dílniček a besed s regionálními osobnostmi. Zvolený návrh bude následně rozpracován do dalších stupňů projektové dokumentace. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **25. června**.
www.eveza.cz

PAMÁTNÍK VÁLEČNÝM VETERÁNŮM

Statutární město Ostrava vyhlásilo užší dvoufázovou výtvarně-architektonickou soutěž **Památník válečným veteránům**. Hlavní ideou soutěže je vybudování centrálního pietního místa v parku Čs. letců v Ostravě na pozemku p. č. 904 v katastrálním území Moravská Ostrava. Park je registrován jako významný krajinný

prvek s plochou převážně osázenou vzrostlou zelení, okolní zástavbu tvoří obytné a administrativní bloky. Park je hojně využíván okolními rezidenty, předloni prošel rekonstrukcí a loni v něm byl osazen mobiliář venkovní třídy. Památník má za účel důstojně připomínat všechny veterány, kteří nasazovali, nasazují a budou nasazovat své životy v boji za svobodu a demokracii. Cílem vytvoření pietního místa je rovněž:

- › Společný památník všem padlým vojákům, které nyní připomínají památníky a pamětní desky roztroušené v jednotlivých městech, obvodech měst a obcích.
 - › Připomenutí tradice novodobých veteránů, kteří v posledních dekadách plní a budou plnit své úkoly v zahraničních misích, a prokázání respektu za jejich práci, kde často riskují své zdraví a životy.
- Předmětem soutěže tak je návrh výtvarně-architektonického řešení památníku, pro který se předpokládá současné a nadčasové řešení. Záměrem vyhlášovatele je vytvořit prostor jak pro kontakt v místě se nacházejících a procházejících osob, tak i pro konání oficiálních vzpomínkových akcí, například Dne válečných veteránů. Cílem soutěže je nalézt velkorysé řešení, které nebude akcentovat žádnou ze zmíněných skupin veteránů, ale bude oslavovat veteránství jako celek. Poslední termín pro podání žádosti o účast je **21. dubna**, datum odevzdání soutěžních návrhů je **3. září**.

www.tenderarena.cz